מערכת השפיטה ובית המשפט העליון של סינגפור

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

מבית משפט קולוניאלי למערכת שפיטה לאומית

העצמאות ב־9 באוגוסט 1965 לא קטעה את עבודת בתי המשפט.[1] בית המשפט העליון הקולוניאלי המשיך לשבת לדין, המשפט המקובל האנגלי המשיך לחול והוועדה השיפוטית של המועצה החסית (Privy Council) בלונדון נותרה ערכאת הערעור האחרונה. חוק בית המשפט העליון לשיפוט (Supreme Court of Judicature Act) משנת 1969, שנכנס לתוקף ב־9 בינואר 1970, הסדיר את מערכת השפיטה של הרפובליקה והקים מחדש את בית המשפט העליון כמוסד לאומי.[2] עבור משקיעים, רציפות זו הייתה חשובה יותר מהשם החדש. חוזה מסחרי הכפוף לדין סינגפור ב־1964 פורש באותו אופן ב־1966, לפי אותם עקרונות ובידי שופטים שהיו ברובם אותם שופטים.

הניתוק מלונדון הגיע בהדרגה. הערעורים למועצה החסית הוגבלו במשך שני עשורים ובוטלו כליל החל מ־8 באפריל 1994. באותה שנה הודיע בית המשפט לערעורים בהצהרת נוהל (Practice Statement) כי לא יראה עוד את עצמו כבול להחלטותיו הקודמות או להחלטות המועצה החסית, כאשר דבקות בהן תגרום לעוול במקרה מסוים. הוא הוסיף כי סמכות זו תופעל במשורה.[3] הזהירות שבנוסח זה הייתה כשלעצמה אמירה על ודאות משפטית. בית משפט המשנה את תקדימיו בקלות עשוי לעשות צדק בתיק שלפניו, אך לערער את ציפיותיהם של אלפי צדדים שהסתמכו על הכלל הישן.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

המקבילה החקיקתית הייתה חוק החלת המשפט האנגלי (Application of English Law Act 1993). ב־12 בנובמבר 1993 הוא ביטל את סעיף 5 לחוק המשפט האזרחי (Civil Law Act), שייבא לסינגפור את דיני המסחר האנגליים במלואם בכל פעם שהתעוררה שאלה של דיני מסחר. החוק החדש קבע שהמשפט המקובל ודיני היושר (equity) ממשיכים להיות חלק מדין סינגפור רק במידה שהם חלים על נסיבותיה של סינגפור ושל תושביה. חוקים אנגליים חלים כיום רק כאשר הם מנויים בתוספות לחוק.[4] הרפורמה שמה קץ להסדר שהפך את דיני המסחר של סינגפור לפונקציה של החקיקה בווסטמינסטר. היא גם נתנה לאנשי המקצוע רשימה קבועה של חוקים אנגליים, ובכך הקלה על בירור הדין.

מבנה בתי המשפט מאז 2021

המבנה הנוכחי קיים מאז 2 בינואר 2021, עת נכנסו לתוקף התיקונים החוקתיים והסטטוטוריים של 2019. בית המשפט הגבוה (High Court) חולק לשתי מחלקות. בית המשפט הגבוה לשעבר, לרבות בית המשפט המסחרי הבינלאומי של סינגפור (Singapore International Commercial Court, SICC) והמחלקה לענייני משפחה, שמו שונה למחלקה הכללית של בית המשפט הגבוה, ואילו מחלקת ערעורים חדשה קיבלה לידיה ערעורים אזרחיים שאינם שמורים לבית המשפט לערעורים.[5] הרפורמה נועדה להתמודד עם עומס גובר של ערעורים. היא אפשרה לבית המשפט לערעורים להתמקד בערעורים פליליים, בקטגוריות של ערעורים אזרחיים המעוררות שאלות בעלות חשיבות ציבורית או משפטית ובפיתוח הדין.

המחלקה הכללית דנה בכל העבירות הפליליות שבוצעו בסינגפור ומובאות לפניה ובתביעות אזרחיות העולות על 250,000 דולר סינגפורי. היא דנה גם בערעורים על בתי משפט המדינה (State Courts) ועל טריבונלים, וכן בתיקים שברשימותיה המתמחות. בית המשפט לערעורים דן בכל הערעורים הפליליים על החלטות המחלקה הכללית בסמכותה הפלילית המקורית ובקטגוריות קבועות של ערעורים אזרחיים. למחלקת הערעורים אין סמכות פלילית.[6] מתחת לבית המשפט העליון יושבים בתי משפט המדינה ובתי המשפט לענייני משפחה (Family Justice Courts), המטפלים ברוב התיקים הפליליים, האזרחיים ותיקי המשפחה.

מינוי, קביעות וערובות העצמאות

הבסיס החוקתי של מערכת השפיטה קצר. סעיף 93 מקנה את הרשות השופטת של סינגפור לבית משפט עליון ולבתי משפט כפופים, כפי שיקבע חוק כתוב. לפי סעיף 95(1), נשיא בית המשפט העליון (Chief Justice) ושאר שופטי בית המשפט העליון מתמנים על ידי הנשיא, אם

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הוא, לפי שיקול דעתו, מסכים לעצת ראש הממשלה. ראש הממשלה חייב להתייעץ עם נשיא בית המשפט העליון לפני שהוא מייעץ בעניין מינוי שופטים אחרים.[7] הרשות המבצעת שולטת אפוא במינויים, בכפוף לבקרה נשיאותית ולמעורבות ראש הרשות השופטת.

לאחר מינויים נהנים השופטים מן ההגנות הקלאסיות של מסורת המשפט המקובל. סעיף 98(1) קובע כי שופט מכהן עד גיל 65. לפי סעיף 98(3) ניתן להעביר שופט מכהונתו רק בשל התנהגות פסולה או אי־כשירות, לאחר פנייה של ראש הממשלה או של נשיא בית המשפט העליון ועל פי המלצת טריבונל שמינה הנשיא. סעיף 98(8) אוסר כל שינוי לרעה בשכרו של שופט ובשאר תנאי כהונתו לאחר מינויו. החוקה מגבילה עוד את הדיון בפרלמנט בהתנהגותם של שופטים ומקימה נציבות שירות שיפוטי (Judicial Service Commission) לעובדי השפיטה של הערכאות הנמוכות.[8]

שני מאפיינים של השיטה עוררו ויכוח. ניתן למנות שופטים מחדש לאחר גיל 65 לתקופות קצובות. החוקה גם מתירה מינוי נציבים שיפוטיים (judicial commissioners), המפעילים את סמכויותיו של שופט בית המשפט הגבוה לתקופה מוגבלת.[9] המבקרים טענו כי מינויים לטווח קצר מחלישים את הקביעות שעליה נשענת העצמאות. המצדדים משיבים שהשיטה מאפשרת למערכת השפיטה לגייס עורכי דין בכירים ולשמר שופטים מנוסים, ומוסיפים כי שום מקרה לא הראה ששופט נענש בשל החלטה. יש אמת בשני הטיעונים. עבור מתדיינים מסחריים, הרקורד המעשי של השופטים המסחריים חשוב יותר מהוויכוח הפורמלי. רקורד זה נחשב בדרך כלל למצוין.

הספסל והמומחיות המסחרית שלו

ספסל בית המשפט העליון כולל את שופטי בית המשפט לערעורים, שופטי מחלקת הערעורים, שופטי בית המשפט הגבוה, שופטים בכירים (Senior Judges), שופטים בינלאומיים (International Judges) ונציבים שיפוטיים. באוקטובר 2026 מנתה מערכת השפיטה 32 שופטים, לרבות נשיא בית המשפט העליון, ו־26 שופטים בינלאומיים.[10] השופטים הבינלאומיים יושבים בעיקר בבית המשפט המסחרי הבינלאומי של סינגפור, שהוקם ב־2015 כמחלקה של המחלקה הכללית ונבחן בפרק F.III.[11]

Sundaresh Menon, ליטיגטור מסחרי ותובע כללי (Attorney-General) לשעבר, מכהן כנשיא בית המשפט העליון מאז 6 בנובמבר 2012.[12] כהונתו התאפיינה בארגון מחדש של בתי המשפט, בהרחבת העבודה המסחרית והבינלאומית של מערכת השפיטה ובעניין מתמשך בטכנולוגיה. באוקטובר 2026 אמר לקהל של בעלי תפקידים שיפוטיים מאוסטרליה כי נכונותם של

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

מתדיינים לקבל תוצאה שלילית נשענת בסופו של דבר על מידת האמון הניתן בבתי המשפט. הוא הזהיר כי התלהבות בלתי ביקורתית מבינה מלאכותית עלולה להחליש את העצמאות והיושרה השיפוטיות.[13] ההערה מתארת במדויק את התפקיד הכלכלי של בית משפט. בית משפט שהצד המפסיד נותן בו אמון הופך את פסקי הדין שלו לברי ביצוע מאליהם ברוב המקרים. הדבר חוסך את עלות האכיפה והופך את תוצאות הסכסוכים המסחריים לצפויות יותר. השימוש בבינה מלאכותית במרכז הפיננסי הוא נושאו של פרק K.IV.

הערות

1. Wikipedia, “Proclamation of Singapore” (נצפה בנובמבר 2026): ההכרזה מ־9 באוגוסט 1965 הייתה “the official declaration that marked Singapore’s separation from Malaysia”. ↩

2. Wikipedia, “Supreme Court of Singapore” (נצפה בנובמבר 2026): ה־Supreme Court of Judicature Act נחקק ב־1969 כדי “regularise the judicial system”, “Coming into force on 9 January 1970”. Supreme Court of Singapore, “Celebrating 200 years of upholding the Rule of Law”, judiciary.gov.sg, מצוטט בפרק A.III. ↩

3. Wikipedia, “Law of Singapore” (נצפה בנובמבר 2026): הקמתו של בית משפט קבוע לערעורים “paved the way for the abolition of all appeals to the Privy Council with effect from 8 April 1994”; לפי הצהרת הנוהל של 1994 רשאי בית המשפט לערעורים לסטות מהחלטותיו ומהחלטות המועצה החסית כאשר דבקות בהן “would cause injustice in a particular case”, סמכות שיש “exercised sparingly”. ↩

4. Wikipedia, “Law of Singapore” (נצפה בנובמבר 2026): סעיף 5 ל־Civil Law Act בוטל “on 12 November 1993 by the Application of English Law Act 1993”; לפי סעיף 3 המשפט המקובל ממשיך לחול “so far as it is applicable to the circumstances of Singapore and its inhabitants”; לפי סעיף 4 רק חוקים אנגליים “listed in the Schedules to the Act apply or continue to apply in Singapore”; הביטול הדגיש את מעמדה העצמאי של מערכת המשפט. ↩

5. Allen & Gledhill, “New appellate structure in Singapore Supreme Court implemented on 2 January 2021” (נצפה בנובמבר 2026): השינויים, שנעשו באמצעות ה־Constitution of the Republic of Singapore (Amendment) Act 2019

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Supreme Court of Judicature (Amendment) Act 2019, "took effect on 2 וה־January 2021"; בית המשפט הגבוה has been renamed the General Division of the High Court"; "Other appeals will be heard by the Appellate Division"; "The Appellate Division has no criminal jurisdiction." ↩

6. Supreme Court of Singapore, "Role of the Supreme Court", judiciary.gov.sg (עודכן לאחרונה ב־1 באוקטובר 2026): המחלקה הכללית דנה ב־"All criminal offences committed in Singapore" וב־"Civil cases where the value of the claim exceeds $250,000", בערעורים על בתי משפט המדינה ועל טריבונלים ובתיקים שברשימות המתמחות; בית המשפט לערעורים דן ב־"All criminal appeals against decisions made by the General Division in the exercise of its original criminal jurisdiction" ובערעורים אזרחיים שנקבעו; למחלקת הערעורים "does not have criminal jurisdiction". ↩

7. Constitution of the Republic of Singapore, סעיפים 93 ו־95(1), נוסח באתר constituteproject.org ("Singapore 2016", נצפה בנובמבר 2026): "The judicial power of Singapore shall be vested in a Supreme Court and in such subordinate courts as may be provided by any written law for the time being in force"; נשיא בית המשפט העליון והשופטים "shall be appointed by the President if he, acting in his discretion, concurs with the advice of the Prime Minister." Wikipedia, "Supreme Court of Singapore" (נצפה בנובמבר 2026): "All members of the Bench are appointed by the President of Singapore"; לפי סעיף 95 "the Prime Minister must also consult the Chief Justice before tendering advice on the matter to the President." ↩

8. Constitution of the Republic of Singapore, סעיף 98(1), (3) ו־(8), נוסח באתר constituteproject.org ("Singapore 2016", נצפה בנובמבר 2026): שופט "shall hold office until he attains the age of 65 years"; העברה מכהונה "on the ground of misbehaviour or of inability" רק לאחר הפניה לטריבונל; "The remuneration and other terms of office (including any pension or gratuity) shall not" של שופט "be altered to his disadvantage after his appointment." Constitution of the Republic of Singapore, תוכן העניינים בנוסח העדכני ב־Singapore Statutes Online (sso.agc.gov.sg, נצפה בנובמבר 2026): סעיף 99 "Restriction on Parliamentary discussion of conduct of person holding high judicial office"; חלק 9, פרק 3 "The Judicial Service Commission", סעיפים 111B–111I. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

9. Wikipedia, "Supreme Court of Singapore" (נצפה בנובמבר 2026): כהונה "until the age of 65, but may be re-appointed"; לנציבים השיפוטיים יש "the same powers and immunities as High Court Judges" (סעיף 94(4)). ↩

10. Supreme Court of Singapore, "Structure of the Supreme Court", judiciary.gov.sg (עודכן לאחרונה ב־1 באוקטובר 2026): הספסל כולל את שופטי בית המשפט לערעורים, שופטי מחלקת הערעורים, שופטי בית המשפט הגבוה, שופטים בכירים, שופטים בינלאומיים ונציבים שיפוטיים; 32 שופטים (לרבות נשיא בית המשפט העליון) ו־26 שופטים בינלאומיים. ↩

11. Supreme Court of Singapore, "Singapore International Commercial Court", judiciary.gov.sg (נצפה בנובמבר 2026): ה־SICC "was established in 2015" והוא "a division of the General Division of the High Court and part of the Supreme Court of Singapore", עם "a diverse panel of eminent international and local judges". ↩

12. Wikipedia, "Supreme Court of Singapore" (נצפה בנובמבר 2026), תיבת מידע: נשיא בית המשפט העליון Sundaresh Menon, מונה "6 November 2012". ↩

13. Sundaresh Menon, Chief Justice, נאום ב־Australian Judicial Officers Association Colloquium 2026, בריסביין, 9 באוקטובר 2026, judiciary.gov.sg, פסקאות 11 ו־72: "That willingness to accept an adverse outcome ultimately rests on the degree of trust that is reposed in the courts"; "uncritical enthusiasm may weaken judicial independence and integrity". ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.